

عنوان مقاله:

مطالعه کیفی دینداری طبقه متوسط جدید به شیوه نظریه داده بنیاد

محل انتشار:

دوفصلنامه جامعه شناسی نهادهای اجتماعی، دوره 10، شماره 21 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

امید بابائی - مربی جامعه شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

محمد جواد زاهدی مازندرانی - استاد جامعه شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

امیر ملکی - دانشیار جامعه شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

اهداف: وظیفه جامعه شناسی دین، شناخت صورت های گوناگون بهره گیری از دین است که افراد به کار می گیرند. بنابراین، دینداری همان بهره و کاربرد دین در چارچوب زندگی روزمره افراد است که به فراخور موقعیت اقتصادی و اجتماعی آنان شکل های متنوعی پیدا کرده است. هدف پژوهش حاضر، بررسی وضعیت دینداری طبقه متوسط جدید است. روش مطالعه: این پژوهش با رویکرد کیفی و با روش نظریه داده بنیاد انجام گرفته است. مشارکت کنندگان در این پژوهش دینداران طبقه متوسط جدید در شهرکرد هستند که از طریق نمونه گیری هدفمند از نوع ملاک محور انتخاب شده اند. داده ها از طریق مصاحبه نیمه ساخت یافته با شانزده نفر از افراد این طبقه جمع آوری شده است. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از روش کدگذاری باز، محوری و انتخابی و برای تامین روایی و پایایی از معیارهای گوبا و لینکلن استفاده شده است. یافته ها: یافته های تحقیق بیانگر نوزده مقوله منتخب است که در قالب یک مدل پارادایمی با مقوله محوری (عرفی شدن کنشگری دینی طبقه متوسط جدید)، شرایط علی (نوگرایی، عقل گرایی، علم گرایی، فردگرایی و مادی گرایی)، شرایط زمینه ای (جامعه پذیری دینی غیر الزام آور)، شرایط مداخله ای (پایگاه اقتصادی - اجتماعی بالا)، راهبردها (دینداری عقلانی، دینداری نوگرا، دینداری اخلاق گرا، دینداری گزینشی و دینداری سکولار)، و پیامدها (کاهش نقش دین در زندگی روزمره، نگرش این جهانی به دین، خود تشخیصی در امور دینی، مدارای دینی، تقدس زدایی و گرایش به معنویت های جدید) سازمان یافته است. نتیجه گیری: نتایج بیانگر آن است که گرچه دینداری طبقه متوسط جدید از شکل سنتی آن فاصله و شکل های متفاوتی را به خود گرفته، اما عناصر دینی هنوز از ذهنیت جمعی این طبقه رخت برنسته و با آن همنشین و همراه است.

کلمات کلیدی:

دینداری، طبقه متوسط جدید، نظریه داده بنیاد، عرفی شدن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1769794>

